

**НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ
РАДА АДВОКАТІВ УКРАЇНИ**

04071, м. Київ, вулиця Ярославська, будинок 6, 5-й поверх,
тел.: (044) 392-73-71, факс: (044) 392-73-70
info@unba.org.ua www.unba.org.ua

РІШЕННЯ № 4

**Про затвердження роз'яснення щодо можливості одночасного
представництва інтересів двох або більше позивачів чи відповідачів
адвокатом в одному цивільному процесі**

«26» лютого 2016 року

м. Київ

Рада адвокатів України, керуючись статтею 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, **вирішила:**

1. Затвердити роз'яснення щодо можливості одночасного представництва інтересів двох або більше позивачів чи відповідачів адвокатом в одному цивільному процесі, що додається.
2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити ради адвокатів та кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури регіонів, а також оприлюднити його на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

[підпис]

Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України

[підпис]

П.М. Гречківський

**Щодо можливості одночасного представництва
інтересів двох або більше позивачів чи відповідачів
адвокатом в одному цивільному процесі**

Рада адвокатів України, розглянувши запит Голови Громадської правозахисної організації «The Legal Group» Павлючика А.І. від 04 грудня 2015 року № 2121/15 про надання роз'яснення щодо можливості одночасного представництва інтересів двох або більше позивачів чи відповідачів одним адвокатом в одному цивільному процесі, врахувавши пропозиції членів Ради адвокатів України, роз'яснює наступне.

Відповідно до частини першої статті 32 ЦПК України позов може бути пред'явлений спільно кількома позивачами або до кількох відповідачів. Кожен із позивачів або відповідачів щодо другої сторони діє в цивільному процесі самотійно.

Участь у справі кількох позивачів і (або) відповідачів (процесуальна співучасть) допускається, якщо:

- 1) предметом спору є спільні права чи обов'язки кількох позивачів або відповідачів;
- 2) права і обов'язки кількох позивачів чи відповідачів виникли з однієї підстави;
- 3) предметом спору є однорідні права і обов'язки.

Співучасники можуть доручити вести справу одному із співучасників, якщо він має повну цивільну процесуальну дієздатність.

У теорії процесуального права під процесуальною співучастю розуміють обумовлену нормами матеріального права множинність осіб на тій чи іншій стороні у цивільному процесі в силу наявності спільного права чи спільного обов'язку. Від співучасті слід відрізнити об'єднання позовів судом, за якого суб'єктивні права та обов'язки не залежать один від одного, а множинність утворюється на розсуд суду (судді) з метою процесуальної економії.

Ознаками цивільної процесуальної співучасті є:

- співучасники - це суб'єкти спірних матеріально-правових відносин;
- інтереси співпозивачів (співвідповідачів) не суперечать одне одному, але є протилежними інтересам іншої сторони;
- наявність одного провадження, в якому розглядається справа з участю співпозивачів чи співвідповідачів.

Згідно з частиною першою статті 38 ЦПК України сторона, третя особа, особа, яка відповідно до закону захищає права, свободи чи інтереси інших

осіб, а також заявники та інші заінтересовані особи в справах окремого провадження (крім справ про усиновлення) можуть брати участь у цивільній справі особисто або через представника.

Приписами статті 40 ЦПК України встановлено, що представником у суді може бути адвокат або інша особа, яка досягла вісімнадцяти років, має цивільну процесуальну дієздатність і належно посвідчені повноваження на здійснення представництва в суді, за винятком осіб, визначених у статті 41 цього Кодексу. Одна й та сама особа не може бути одночасно представником іншої сторони, третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору або беруть участь у справі на другій стороні.

Таким чином, нормами ЦПК України не встановлено прямої заборони одночасного представництва інтересів двох або більше позивачів чи двох або більше відповідачів одним адвокатом в одному цивільному процесі у разі процесуальної співучасті.

Відповідно до частини третьої статті 8 Правил адвокатської етики (надалі – Правила) адвокат повинен поважати свободу вибору клієнтом захисника, представника чи особи, яка надає йому правову допомогу, і ні до прийняття доручення, ні в процесі його виконання не вчиняти перешкод у реалізації цієї свободи.

Згідно з приписами статті 9 Правил одним із основних принципів адвокатської діяльності є неприпустимість конфлікту інтересів.

Відповідно до приписів частини другої статті 9 Правил адвокат без письмового погодження з клієнтами, щодо яких виник конфлікт інтересів, не може представляти або захищати одночасно двох або більше клієнтів, інтереси яких є взаємно суперечливими, або вірогідно можуть стати суперечливими, а також за таких обставин надавати їм правову допомогу.

Згідно з частиною п'ятою статті 9 Правил в разі виникнення конфлікту інтересів в процесі реалізації адвокатом договору, такий договір має бути розірваним з дотриманням умов, визначених цими Правилами.

Окрім того, відповідно до частин першої та другої статті 20 Правил адвокат не має права прийняти доручення, якщо інтереси клієнта об'єктивно суперечать інтересам іншого клієнта, з яким адвокат зв'язаний договором про надання правової допомоги, або якщо є розумні підстави вважати, що передбачуваний розвиток інтересів нового і попереднього клієнта призведе до виникнення конфлікту інтересів. Адвокат не має права прийняти доручення також якщо конфлікт інтересів пов'язаний з тим, що адвокат отримав від іншого клієнта конфіденційну інформацію, що охоплюється предметом адвокатської таємниці або захищається законодавством в інший спосіб, яка має перспективу бути використаною при наданні правової допомоги новому клієнту.

Таким чином, при дотриманні усіх вищевказаних умов, передбачених нормами законодавства України та Правилами адвокатської етики, одночасне представництво інтересів двох або більше позивачів чи двох або більше відповідачів одним адвокатом в одному цивільному процесі є можливим.
